

gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

**5) Første behandling af lovforslag nr. L 3:
Forslag til lov om undersøgelseskommissioner.**

Af Pia Gjellerup (S), Birthe Rønn Hornbech (V), Hans Engell (KF), Holger K. Nielsen (SF), Bjørn Elmquist (RV), Kirsten Jacobsen (FP), Frank Aaen (EL), Arne Melchior (CD) og Kristian Thulesen Dahl (DF).
(Fremsat 8/10 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Pia Gjellerup (S):

Dette forslag er en uændret fremsættelse af et forslag, som den samme personkreds fremsatte i november 1996. Det kunne jo så tyde på, vi ikke er kommet ret meget videre. Det vil være at sige noget forkert.

Vi er ikke kommet så meget videre med formuleringerne, men vi har haft lejlighed til at fordybe os i en lang række af de elementer, som på det tidspunkt blev fremlagt i det lovforslag, som baserede sig på Nordskov Nielsen-udvalgets betænkning. Denne række elementer har vi så ikke i udpræget grad været fuldstændig enige om. Det er vist ikke at skjule noget for nogen at sige det.

Vi vil gerne fra Socialdemokratiets side arbejde videre, og derfor synes vi også, at det har været værd at få fremsat det samme forslag, så vi kan fortsætte debatten også her i Folketinget og finde frem til enighed om de elementer, der på tilsvarende vis lå i Nordskov Nielsen-udvalget, som også kan udgøre en samlet helhed, som der gerne skulle være en bred enighed om.

Vi har særligt diskuteret elementerne de åbne døre. Vi har diskuteret domsvirkning og dommers deltagelse. Vi har diskuteret retssikkerhed for især embedsmændene, og vi har så været inde på en række områder, som Nordskov Nielsen-udvalget kun sporadisk berørte, nemlig de offentlige selskaber og forholdene til andre dele af rigsfællesskabet.

Vi har fået meget mere klarhed over de enkelte elementer, men vi har tilsammen været noget usikre på den nye sammenhæng, som vi har måttet se i øjnene, vi skulle finde, eftersom der ikke umiddelbart er noget bredt flertal for det lovudkast, der kom fra Nordskov Nielsen-udvalget.

Jeg vil så i dag, for at bidrage til belysningen af de forskellige elementer, prøve at anskue tingene en smule forfra og tage navnlig én afgørende vinkel op, som betyder noget for, hvordan man anskuer hele lovforslaget.

Udgangspunktet for drøftelse af »sager« – som vi jo i gæseøjne kalder det her i Folketinget – var tidligere, og her taler jeg om 20-30 år tilbage i tiden, en mere politisk betonet stillingtagen, som hvilede på en åbenlyst politisk holdning til sagens indhold.

Udviklingen har i de senere år, de sidste mange år, ført til en stillingtagen, der i stadig højere grad ser ud, som om den, og jeg understreger, ser ud, som om den hviler på en juridisk argumentation, hvor man har søgt at retliggøre den politiske argumentation. Det var ikke nok at have magten. Man ville også forsøge at få det til at se ud som om, at havde man magten, havde man også retten.

Tidligere var der den klare opfattelse, at Folketinget i høj grad ville være i stand til at gøre det politiske ansvar gældende uden at skride til undersøgelser. Et politisk ansvar for politikens og sagerens førelse hviler på en politisk bedømmelse, der kan være hård og uretfærdig, men helt i overensstemmelse med meningen med parlamentarismen, ja, det klareste udtryk for kernen i parlamentarismen: Ingen regering eller minister kan sidde, hvis der er udtalt mistillid fra et flertal i Folketinget. Der stilles således ikke krav til opfyldelsen af hverken et objektivt eller subjektivt ansvarsgrundlag for placeringen af et politisk ansvar. Det politiske ansvar er ubundet af retlige hensyn.

Modsat, nøjagtigt modsat, forholder det sig med placeringen af det retlige ansvar. Så den sammenblanding, der sker i dag, er i virkeligheden ikke ganske acceptabel.

Da vi ikke tror, at Folketinget pludselig helt ændrer stil og karakter, og da vi ikke helt ændrer holdning til, hvordan vi behandler sagerne, så er det vigtigt at se på, om processen i en undersøgelse kan inspirere os. Og dér vil vi gerne bidrage ved at sige, at vi for det første synes, at det er afgørende, at Folketinget ubundet af retlige hensyn fortsat kan gøre det poli-